
Forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK)

III Krav til byggevarer som ikke er CE-merket

Dato: 28.06.2022

III Krav til byggevarer som ikke er CE-merket

Innledning

Kapittel III inneholder krav om dokumentasjon også for byggevarer som ikke er CE-merket, det vil si i tilfeller hvor det ikke finnes en harmonisert standard eller produsenten ikke har valgt å få utført en europeisk teknisk bedømmelse.

§ 9. VIRKEOMRÅDE FOR KAPITTEL III

Dette kapitlet gjelder for byggevarer som ikke er CE-merket.

For byggevarer som bestilles eller lages for ett spesielt byggverk og produksjonsmetoden ikke inngår i produsentens ordinære virksomhet gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

For byggevarer uten vesentlig betydning for at byggverket oppfyller krav i byggteknisk forskrift gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

Veiledning til første ledd

Byggevareforordningen fastsetter regler for markedsføring og omsetning av byggevarer der det finnes harmoniserte tekniske spesifikasjoner (harmoniserte produktstandarder eller europeiske bedømmelsesdokumenter). For disse byggevarene gir byggevareforordningen uttømmende regler om produktdokumentasjon, markedsføring og omsetning

Medlemsstatene kan ikke vedta ytterligere regler for markedsføring og omsetning for disse byggevarene enn det byggevareforordningen fastsetter.

Imidlertid vil ikke alle byggevarer omsettes eller gjøres tilgjengelige på EØS-markedet være CE-merket. Dette er byggevarer som ikke er omfattet av en harmonisert produktstandarder, og som produsentene har valgt å ikke få utført en europeisk teknisk bedømmelse av, som jo

er frivillig. Ikke CE-merkede byggevarer kan imidlertid ha akkurat den samme betydningen for byggverk som CE-merkede byggevarer, og underlegges derfor dokumentasjonskrav. Ikke CE-merkede byggevarer skal også ha dokumenterte egenskaper slik at de som velger byggevarer til byggverk kan vurdere om de medvirker til at byggverket oppfyller byggteknisk forskrift.

Reglene er både en videreføring og tydeliggjøring av reglene som gjaldt under TEK10 kapittel 3 frem til 31.12.2013. Reglene er bygget på de samme prinsippene som byggevareforordningen.

Veiledning til annet ledd

Byggevarer som spesialbestilles og lages for innbygging i ett enkeltstående byggverk er unntatt fra noen av kravene om produktdokumentasjon. Grunnen til dette er byggevarer som spesialbestilles ikke er serieprodusert, og faller derfor utenfor produsentens ordinære virksomhet. Unntaket omfatter imidlertid ikke produkter som serieproduseres over tid, selv om produksjonen åpner for dimensjonstilpasning eller ulike varianter av produktet.

Unntaket omfatter byggevarer som er individuelt produsert eller ikke serieprodusert, som er nødvendig å benytte for å ivareta fredede eller bevaringsverdige bygninger, blant annet slik at utskiftning kan foretas del for del med samme eller tilsvarende materialer. Produksjon av byggevarer på byggeplassen til ett enkeltstående byggverk omfattes også av unntaket.

Det finnes et lignende unntak for CE-merkede byggevarer som ikke er serieprodusert eller som bygges på byggeplass, og som skal bygges inn i et enkelt, identifisert byggverk av produsenten som er ansvarlig for innbygging av byggevarer i byggverket.

Veiledning til tredje ledd

Produkter uten eller med meget liten betydning for byggverk er også unntatt fra noen av kravene i forskriften. Eksempler på slike produkter kan være listverk m.m. For disse byggevarene gjelder ikke forskriften § 10 tredje ledd (krav om dokumentasjon i henhold til en teknisk spesifisering) og § 12 (vurdering og verifikasjon av byggevarens egenskaper).

Produkter som ikke påvirker byggverkets grunnleggende krav er ikke å anse som byggevarer, og unntas derfor dokumentasjonskravet for byggevarer. Grensen mellom hva som regnes som byggevarer eller ikke kan være uklar. Forskriften § 9 tredje ledd sikrer derfor en viss fleksibilitet for byggevarer som har liten betydning for byggverk.

§ 10. DOKUMENTASJON AV VESENTLIGE EGENSKAPER

Byggevarer som ikke er CE-merket skal ha slike egenskaper som, når byggevaren er forsvarlig benyttet, medvirker til at byggverk tilfredsstillende grunnleggende krav til:

- a) Mekanisk motstandsevne og stabilitet
- b) Brannsikkerhet
- c) Hygiene, helse og miljø
- d) Sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk
- e) Vern mot støy
- f) Energiøkonomisering og varmeisolering
- g) Bærekraftig bruk av naturressurser.

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i den grad de er nødvendig for vurdering av byggevarens egnethet til bruk i byggverk. Minst én egenskap skal alltid dokumenteres.

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i henhold til en tilfredsstillende teknisk spesifisering. Det skal benyttes relevante beregnings-, prøvings- eller klassifiseringsstandarder.

Veiledning til første ledd

I likhet med CE-merkede byggevarer skal byggevarer som ikke er CE-merket ha slike egenskaper som medvirker til at byggverk tilfredsstillende grunnleggende krav. Disse grunnleggende krav, som byggevarer som ikke er CE-merket vurderes opp mot, er de samme som de grunnleggende kravene fra byggevarerforordningen (vedlegg 1). Byggevarer skal ha egenskaper som gjør at byggverk oppfyller de grunnleggende kravene. Eksempler på relevante egenskaper er mekanisk styrke, dimensjoner, egenskaper ved brannpåvirkning, brannmotstand, termisk motstandsevne, lydisoleringsevne, lufttetthet, regntetthet, damp tetthet, utlekking av metaller til drikkevann, emisjon av forurensende stoffer, innhold av farlige stoffer jf. artikkel 57 i REACH-forordningen (EF) nr. 1907/2006, alt avhengig av hvilken type byggevarer det er tale om og tilsiktet bruk av byggevarer.

Veiledning til annet ledd

Ikke alle egenskaper til en byggevarer er nødvendig å dokumentere. Byggevarerens egenskaper skal dokumenteres i den grad de er nødvendig for å vurdere egnethet til bruk i byggverk. Produsenten trenger altså ikke å dokumentere flere produkt egenskaper enn de som strengt tatt er nødvendig for å vurdere byggevarerens egnethet til bruk i et byggverk. For eksempel skal vindusprodusenter blant annet dokumentere U-verdi til vinduene han omsetter slik at brukere kan vurdere om vinduene vil medvirke til at byggverk oppfyller grunnleggende krav til energieffektivitet. Dersom byggevarer markedsføres til en spesifikk bruk i byggverk, der det vil være

nødvendig å kjenne gitte produktegenskaper, for å vurdere egnethet i bruk i byggverk skal disse egenskapene dokumenteres.

I likhet med byggevareforordningen, skal produsent alltid deklarerer minst én egenskap i produktdokumentasjonen for å unngå at byggevarer omsettes uten noen som helst deklarererte egenskaper. Det hadde ellers vært umulig å vurdere byggevarens egnethet til bruk i byggverk. Der byggteknisk forskrift fastsetter krav til byggevarens ytelser (eksempelvis krav til gjennomsnittlig U-verdier til vindu, dør, gulv, og yttervegg eller krav til partikkelutslipp for vedovner) må produsent oppgi byggevarens ytelser. Det samme gjelder for krav som uttrykkes i klasser (typisk brannklasser) eller som terskelnivå. Andre egenskaper kan oppgis som "no performance determined" (NPD) eller "ingen ytelse angitt" (IYA).

Veiledning til tredje ledd

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i henhold til en tilfredsstillende teknisk spesifisering. En teknisk spesifisering er et dokument som fastsetter tekniske krav som en byggevare skal oppfylle. De tekniske spesifiseringer som det er tale om her er forskjellig fra de harmoniserte tekniske spesifiseringene fra byggevareforordningen, som er grunnlag for CE-merking. En tilfredsstillende teknisk spesifisering for ikke CE-merkede byggevarer kan være en nasjonal standard (både norske standarder eller standarder fra andre EØS-land), en teknisk godkjenning fra et tredjepartsorgan, eller produsentens egne tekniske spesifiseringer.

§ 11. MARKEDSDELTAKERNES PLIKTER

Produsent, dennes representant, importør og distributør, skal sørge for at vesentlige egenskaper til byggevarer er dokumentert og at tilfredsstillende produktdokumentasjon er tilgjengelig før byggevaren omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes i et byggverk.

Produsenter og importørene skal oppbevare dokumentasjonen til byggevaren 10 år etter at byggevaren er gjort tilgjengelig på markedet for første gang.

En importør eller distributør som bringer i omsetning en byggevare under sitt eget navn eller varemerke eller endrer en byggevare som allerede er brakt i omsetning, på en slik måte at det kan påvirke byggevarens ytelser, skal anses som byggevarerprodusenter, og ha de samme forpliktelsene som produsentene.

Veiledning til bestemmelsen

Ikke CE-merkede byggevarer skal også ha tilfredsstillende produktdokumentasjon før de omsettes eller brukes i norske byggverk. Det er viktig å være oppmerksom på at dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer også gjelder for byggevarer som er produsert utenfor Norge, men som omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes i Norge. Det innebærer at importørene og distributørene (forhandlere, byggevarehus) har et ansvar for å sikre at byggevarene de omsetter har tilstrekkelig dokumentasjon i henhold til dette kapittel.

Produsentens forpliktelser

Produsent er en fysisk eller juridisk person som framstiller, eller får framstilt av en annen produsent, en byggevare, men som omsetter/markedsfører den i sitt eget navn eller varemerke. Produsenten har hovedansvaret i forbindelse med dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Produsenten har derfor ansvar for å utarbeide den tekniske dokumentasjonen, sørge for at tredjepartsvurderingene er utført da det er påkrevd, og utarbeide produktdokumentasjonen.

Importørenes forpliktelser

Importører er fysiske eller juridiske personer etablert i EØS-området,

og som markedsfører for første gang byggevarer produsert utenfor EØS-området på det norske markedet. Dersom en aktør kjøper byggevarer produserte utenfor EØS-området, men som allerede er omsatt eller markedsført i EØS-området, er man distributør og ikke importør. En importør er den som kjøper direkte fra en produsent utenfor EØS-området og markedsfører den på den norske markedet. Importører er derfor det eneste mellomledet mellom produsenten og private og offentlige aktører, for eksempel tilsynsmyndighetene. Importører har derfor et større ansvar enn distributører for å sikre at dokumentasjon til byggevarer foreligger.

Importører skal sjekke at:

- Det foreligger produktdokumentasjon (merking, dokumentasjon av byggevarens ytelser, monteringsanvisninger, sikkerhetsinformasjon og opplysninger om farlige stoffer) på norsk, svensk eller dansk
- Produsenten har anvendt det riktige systemet for vurdering og dokumentasjon av byggevarer
- Produsenten kan legge frem den tekniske dokumentasjonen

Distributørenes forpliktelser

Distributører (forhandlere, byggevarehus) er fysiske eller juridiske person som omsetter byggevarer produserte i EØS-området.

Distributørene skal sjekke at byggevarer har tilstrekkelig produktdokumentasjon, som beviser at kravene i DOK-forskriften kapittel III er oppfylt.

Oppbevaringsplikten til produsenter og importører

For å sikre at produktdokumentasjon blir tilgjengelig for tilsyn, pålegger § 11 at produsenter og importører oppbevarer produktdokumentasjon til byggevarene i 10 år etter at byggevaren er gjort tilgjengelig for første gang.

Distributørene har ingen plikt til å oppbevare produktdokumentasjonen.

Importører og distributører som omsetter byggevarer i eget navn/varemerke, eller som endrer byggevarens ytelser

I likhet med byggevareforordningen blir importører og distributører av ikke CE-merkede byggevarer som omsetter byggevarer i sitt eget navn eller varemerke eller som endrer byggevarens egenskaper, betraktet som produsenter og dermed ha tilsvarende plikter som produsenten. Ved å markedsføre byggevarer under sitt eget navn eller varemerke, har importørene og distributørene et eget ansvar for å dokumentere byggevarers egenskaper i sitt eget navn eller varemerke.

Dette har konsekvenser både i forhold til produktdokumentasjon (den som følger med byggevaren) og sertifiseringen fra tredjepartsorganer: Når det gjelder produktdokumentasjon må disse Importørene og distributørene utarbeide (og skrive under) produktdokumentasjon i sitt eget navn (dokumentasjon som følger byggevaren, merking, bruksanvisning og sikkerhetsinformasjon, og opplysninger om farlige stoffer).

Når det gjelder produktsertifisering (produkter kategoriserte i system 1 og 1+) skal importørene og distributørene ha produktsertifisering i sitt eget navn eller varemerke. Det betyr at de må ta kontakt med et tredjepartsorgan, helst tredjepartsorganet som har utstedt den opprinnelige produktsertifiseringen, og få utstedt et sertifikat under sitt eget navn/varemerke. Det samme gjelder sertifiseringen av produsentens produksjonskontroll (produkter kategoriserte i system 2+).

Når det gjelder produkter som er kategorisert i system 3 (bruk av testlaboratorium for å bekrefte byggevarens ytelser) kan importørene/distributørene bruke de opprinnelige testresultatene, så lenge produsenten samtykker i dette.

Henvisninger

- [Oversikt over systemene for vurdering og verifikasjon av ytelse](#)
- [Byggevareforordningen artikkel 15](#)

- [Veiledning til byggeveireforordningen artikkel 15](#)

§ 12. VURDERING OG VERIFIKASJON AV BYGGEVARERS YTELSE

Innledning til veiledning § 12

System for vurdering og verifikasjon av byggevarer står sentralt i dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer. § 12 første ledd fastsetter klart at systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers egenskaper, vedtatt av EU-kommisjonen for CE-merkede byggevarer, legges til grunn også for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Det er kun en tydeliggjøring av reglene i TEK10 kapittel 3, og den forrige versjonen av DOK-forskriften.

Grunnen til at de samme systemene for vurdering og verifikasjon får anvendelse for både CE-merkede og ikke CE-merkede er enkel. Det hadde vært uheldig om to sammenlignbare byggevarer, den ene CE-merket og den andre ikke CE-merket, som har den samme tilsiktede bruken og dermed den samme betydningen i byggverk, skulle underlegges ulike krav til tredjepartsvurdering.

Ikke CE-merkede byggevarer underlegges systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser fastsatt av EU-kommisjonen for de ulike kategoriene av byggevarer med tanke på CE-merking av byggevarer.

Listen over EU-Kommisjonens vedtak og delegerte rettsakter som fastsetter eller endrer systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser er lagt ved denne forskriften.

Dersom EU-kommisjonen ikke har fastlagt hvilket system for vurdering og verifikasjon av byggevarers ytelser som gjelder for en byggevarer, skal systemet som gjelder for tilsvarende og sammenlignbare CE-merkede byggevarer legges til grunn. Dette avgjøres på bakgrunn av momentene som EU-Kommisjonen legger til grunn:

- Betydningen byggevaren har for de grunnleggende kravene til byggverk
- Byggevarens art
- Virkningen av variasjoner i en byggevarens vesentlige egenskaper i løpet av dens forventede levetid, og
- Risikoen for at feil oppstår ved produksjon av byggevaren.

Tredjepartsorgan skal være akkreditert for de aktuelle oppgavene. Der slik akkreditering ikke er mulig skal tredjepartsorganet dokumentere tilsvarende krav til kompetanse, uavhengighet og upartiskhet.

Veiledning til første ledd

Mer informasjon om systemene for vurdering og verifikasjon av byggevarer finnes i veiledningen til byggevareforordningen. I korte trekk skal alle byggevarene klassifiseres i systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer.

Systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer

Det finnes fem systemer for vurdering og verifikasjon av byggevarer, som kan deles i fire hovedgrupper:

- Produktsertifisering (system 1+ og 1)
- Sertifisering av produsentens produksjonskontroll (system 2+)
- Bekreftelse av byggevarers ytelser av et laboratorium (system 3)
- Ingen tredjepartskontroll, og produsenten angir ytelsene uten tredjepartsvurderinger (system 4)

De ulike systemene pålegger ulike oppgaver til produsenten og tredjepartsorganer. En oversikt over alle disse systemene, med en beskrivelse av oppgavene til både produsentene og tredjepartsorganer, finner du i tabellen nedenfor:

Oppgaver

System for
samsvarsbekreftelse

1+ 1 2+ 3 4

Utføres av produsent

	Fastsettelse av produktets ytelser			x		x
	Produksjonskontroll i fabrikk	x	x	x	x	x
	Ytterligere prøving av stikkprøver på fabrikk iht. fastsatt prøvingsplan	x	x	x		

Utføres av tredjepart

Produktsertifiserings-organ (sertifikat for varens ytelse)	Fastsettelse av produktets ytelser	x	x			
	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk	x	x			
	Kontrollprøving av stikkprøver tatt før varen markedsføres	x				
	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk	x	x			

Sertifiseringsorgan for produksjonskontroll (samsvarssertifikat for produksjonskontroll)	Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk			x		
	Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk			x		

Prøvlingslaboratorium	Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon for varen				x
-----------------------	---	--	--	--	---

Tabell 1

Produsentens produksjonskontroll i fabrikk

Det er verdt å merke seg at produsenten alltid skal ha et system for produksjonskontroll i fabrikk. Det er påkrevd for alle de fem systemene. Produksjonskontrollen kan enten dokumenteres i samsvar med krav i ISO 9001 eller ved annen dokumentasjon. Et ISO 9001-sertifikat vil som regel aksepteres som tilstrekkelig dokumentasjon av produksjonskontrollen, dersom det dekker produsentens produksjonsområder. Dersom produsenten velger å ikke skaffe et slikt sertifikat, må produsenten dokumentere på en annen måte at han har en velfungerende produksjonskontroll.

Vær oppmerksom på at ISO 9001-sertifikatet kun viser at produsenten har et internt system for produksjonskontroll i fabrikk. Dette utgjør ikke en sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk. Slik sertifisering er påkrevd i system 2+, der et tredjepartsorgan med spesifikk kompetanse på de spesifikke byggevarerområdene sertifiserer produsentens produksjonskontroll i fabrikk, i tillegg til ISO 9001.

NANDO-basen og byggevarerinfo.no

Oversikten over EU-Kommisjonens vedtak finner man i NANDO-basen , men direktoratet har utarbeidet en nettside, byggevarerinfo, hvor det er mulig å finne frem til det relevante systemet for vurdering og verifikasjon ved å søke etter produktkategorier.

Mer informasjon om hvordan system for vurdering og verifikasjon av ikke CE-merkede byggevarer finnes på byggevarerinfo.no enten i form av en beskrivelse av de generelle prinsippene eller med konkrete

eksempler og tips. Det anbefales å undersøke hvilket system for vurdering og verifikasjon som er beskrevet i ETAG-er/EAD-er. Dette er harmoniserte tekniske spesifikasjoner som sikrer frivillig CE-merking av byggevarer. De inneholder en beskrivelse av de relevante egenskapene som skal dokumenteres, og fastsetter hvilket system for sertifisering og verifikasjon som gjelder for byggevarer.

Eksempler på anvendelse av systemer for vurdering og verifikasjon for ikke CE-merkede byggevarer

Veiledningen gir her konkrete eksempler på hvilket system for vurdering og verifikasjon av byggevarer som gjelder for en rekke ikke CE-merkede byggevarer:

<i>Beskrivelse av relevante ikke CE-merkede byggevarer</i>	<i>System for vurdering og verifikasjon</i>	<i>Beskrivelse av det relevante systemet</i>
Prefabrikkerte byggmoduler	1	Produsenten skal legge frem et produktsertifikat før han bringer byggmoduler til omsetning (Krav om produktsertifisering)
Våtromsplater	2+	Et tredjepartsorgan skal sertifisere produsentens produksjonskontroll i fabrikk før våtromsplater bringes til omsetning
Radonmembran	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere radonmembranens ytelser (produktsertifikat) før disse bringes i omsetning (krav om produktsertifisering)
Prefabrikkerte baderomsmoduler	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere prefabrikkerte baderomsmoduler (produktsertifikat) før disse bringes i omsetning (krav om produktsertifisering)
Brannmaling	1	Et tredjepartsorgan skal sertifisere brannegenskapene til brannmalingen (produktsertifikat) før den bringes i omsetning (produktsertifiseringen)
Produkter i kontakt	1+	Produktsertifisering med ytterligere krav om stikkprøver

med drikkevann		av produkter
----------------	--	--------------

Tabell 2

Beskrivelsen av oppgaver som produsenten og tredjepartsorganet skal foreta er beskrevet i tabell 1.

Teknisk spesifisering og testmetoder som skal legges til grunn for tredjepartsvurderinger

For ikke CE-merkede byggevarer finnes det ingen harmoniserte produktstandarder. Relevante tekniske spesifikasjoner for å vurdere og angi egenskapene til ikke CE-merkede byggevarer kan være nasjonale standarder gjeldende i Norge eller et annet EØS-land, nasjonale godkjenninger utstedt av et tredjepartsorgan i Norge eller i EØS-området. Disse standardene og godkjenningene skal inneholde en beskrivelse av byggevarens relevante egenskaper og ytelser, og hvilke testmetoder som ble benyttet for å vurdere disse egenskapene/ytelsene. Det finnes europeiske testmetoder som angir hvordan prøvingen skal gjennomføres for de aller fleste egenskaper.

Veiledning til annet ledd

Tredjepartsorganet som skal utføre oppgaver i vurdering og verifikasjon av egenskaper skal være akkreditert for oppgaven. Dette er for å sikre påliteligheten av tredjepartsvurderingene.

Medlemsstatene i EØS-området kan ikke avvise sertifikater eller prøvingsrapporter utstedt av tredjepartsorgan som er akkreditert.

Forskriften åpner for at dersom akkreditering ikke er mulig (for eksempel fordi akkrediteringsorganet ikke har tilstrekkelig ekspertise på området) skal tredjepartsorganet kunne dokumentere at det har relevant kompetanse, ved hjelp av tilfredsstillende dokumentasjon.

Det er produsenten sitt ansvar å sørge for at tredjepartsorganet som

han vil benytte kan dokumentere relevant kompetanse ovenfor direktoratet. Relevant kompetanse skal helst dokumenteres på bakgrunn av akkrediteringsstandardene som gjelder for produktsertifiseringsorgan (EN 45001, ISO/IEC/17065), for sertifiseringsorgan for produksjonskontroll i fabrikk (EN 45001, ISO-17065), og for testlaboratorier (ISO/IEC/17025).

Veiledning til tredje ledd

I noen tilfeller kan det vær tvil om hvilket system for vurdering og verifikasjon gjelder for en byggevare. § 12 beskriver derfor hvilke kriterier som legges til grunn for å avgjøre hvilket system som gjelder i disse tilfellene. Det er de kriteriene som Europakommisjonen selv legger til grunn når den fastsetter hvilket system for vurdering og verifikasjon gjelder (jf. byggevareforordningen artikkel 60).

Bestemmelsen er derfor ment som veiledning for både produsenter, importører og distributører av ikke CE-merkede byggevarer i tvisttilfellene. Den forklarer også grunnlaget som direktoratet benytter for å bestemme hvilket system for vurdering og verifikasjon får anvendelse i tvisttilfellene.

Direktoratet, som er den sentrale myndigheten på byggevareområdet, gir veiledning til produsenter, importører og distributører om hvilket system som skal anvendes. Informasjon publiseres på byggevareinfo.no.

Veiledning til fjerde ledd

Som regel skal tredjepartsorganet som utfører oppgaver knyttet til vurdering og verifikasjon være akkreditert for tredjepartsvurderingene de utfører. Dette er for å sikre påliteligheten av tredjepartsvurderingene. Det er også en enkel måte å vise at tredjepartsorganet har utført tredjepartsvurderingene med

kompetanse, upartiskhet og uavhengighet. Akkrediteringen sikrer dette.

Produktsertifiseringsorganer er akkreditert etter EN 45001 eller nå ISO/EN/IEC/17065).

Tredjepartsorganer som sertifiserer produsentens produksjonskontroll i fabrikk er akkreditert etter EN 45001 / ISO/EN/IEC-17065) eller ISO-17020.

Testlaboratorier er akkreditert etter ISO/EN/IEC/17025).

Typisk eksempel av tredjepartsorganer som kan utføre disse tredjepartsvurderingene er tekniske kontrollorganer som er akkrediterte og utpekt for tredjepartsvurderinger for det aktuelle produktområdet som ikke CE-merkede byggevarer hører under. Ved et søk i NANDO-basen vil man finne ut om et tredjepartsorgan er utpekt eller ikke for en relevant produktgruppe.

Listen av akkrediterte tredjepartsorganer finnes vanligvis på nettsidene til de nasjonale akkrediteringsorganene. En liste av akkrediteringsorganene i EØS-området finnes på nettsiden til European Accreditation.

Fordelen med akkrediteringen er at medlemsstatene i EØS-området, og dermed direktoratet, ikke kan avvise sertifikater eller testrapporter utstedt av tredjepartsorgan som er akkreditert på grunn av manglende kompetanse til akkrediterte tredjepartsorganer (jf. forordning 764/2008 artikkel 4, gjennomført i EØS-vareloven). For sertifikater og rapporter som ikke er utstedt av akkrediterte organer, bør det tas en grundigere vurdering av sertifikatets og rapportenes innhold.

Tilsynsmyndigheten vil kunne avvise sertifikater og rapporter fra ikke akkrediterte organer, som tyder på svakheter ved vurdering (rapport) og/eller sertifisering (sertifikater).

Forskriften åpner for at tredjepartsvurderinger utført av tredjepartsorganer som ikke er akkreditert også kan være relevant for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer. Grunnen til dette er at

i en rekke europeiske land er akkrediteringen ikke en forutsetning for utpeking av tekniske kontrollorganer. Akkrediteringen gjelder ikke for bedømmelsesorganer heller. Disse organene er imidlertid relevante tredjepartsorganer med tanke på tredjepartsvurderinger. Deres kompetanse, upartiskhet og uavhengighet er blitt vurdert av nasjonale myndigheter opp mot strenge kriterier i byggevareforordningen. Deres utpeking som tekniske kontrollorganer og eller bedømmelsesorganer i EØS-området vil være et tilstrekkelig bevis på at de oppfyller krav til kompetanse, upartiskhet og uavhengighet i denne forskriften. Listen av tekniske kontrollorganer og tekniske bedømmelsesorganer finnes derimot i NANDO-basen.

Det er derimot ikke mulig å legge frem en liste av tredjepartsorganer fordi det finnes ikke.

Henvisninger

- > DOK-forskriften § 11
- > Byggevareinfo.no
- > NANDO-basen
- > CEN
- > Standard Norge
- > European Certification
- > Norsk Akkreditering

Forordning 764/2008

EØS-vareloven

§ 13. INNHOLD I DOKUMENTASJONEN

Dokumentasjonen skal inneholde identifikasjon av produsent og importør, produsentens og importørens kontaktdetaljer, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som er lagt til grunn, og der det er relevant, navnet på tredjepartsorgan som har utført oppgavene beskrevet i § 12 første ledd, hvilke oppgaver som ble utført og når disse ble utført.

Byggevaren skal ledsages av nødvendige anvisninger og sikkerhetsinformasjon. Produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

Produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

Veiledning til første ledd

Med dokumentasjon siktes det her til produktdokumentasjon, dvs. dokumentasjon som følger med byggevarene. Denne dokumentasjon skal kunne gi brukere all nødvendig informasjon om produsenten, byggevaren, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som er lagt til grunn, og det der er relevant, hvilket tredjepartsorgan som har utført tredjepartsvurdering i henhold til § 12 første ledd, og hvilke oppgaver som ble gjennomført (bekreftelse av byggevarens egenskaper, sertifisering av produksjonskontroll eller produktsertifisering). Det er ikke gitt noe formkrav for framstilling av denne informasjonen, bare at den skal følge med byggevaren, skal være leselig og forståelig, og på et skandinavisk språk.

Veiledning til annet ledd

I likhet med CE-merkede byggevarer skal byggevarer som ikke er CE-merket ledsages av nødvendige anvisninger (eksempelvis bruksanvisninger eller monteringsanvisninger), samt sikkerhetsinformasjon, dvs. all informasjon som sikrer en sikker bruk av byggevaren, utover informasjon om farlige stoffer, som er nærmere regulert i REACH-forordningen.

Veiledning til tredje ledd

Poenget med produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, er at brukere skal få tilstrekkelig informasjon om byggevaren for å kunne vurdere om byggevarens egenskaper er slik at den kan brukes i norske byggverk, samt å få informasjon om eventuelle helse-, miljø-, og sikkerhetsfaremomenter. Dokumentasjonen skal derfor være på norsk, svensk eller dansk.

§ 14. GJENSIDIG GODKJENNING

Innledning til veiledning § 14

I mangel av harmoniseringsregler er det opp til medlemsstatene å fastsette regler for framstilling, omsetning, markedsføring og distribusjon av produkter på sitt territorium. Disse reglene vil derfor kunne variere fra land til land, og kan av den grunn hindre det frie varebytte av varer i EØS-området. Prinsippet om gjensidig godkjenning slår fast at en byggevare som lovlig er fremstilt og satt på markedet i en EØS-stat, i utgangspunktet skal kunne omsettes i alle andre EØS-stater uten å måtte oppfylle ytterligere vare- eller kontrollkrav i importstaten.

Prinsippet om gjensidig godkjenning er imidlertid ikke et uttrykk for en generell handelsfrihet, men forbyr uberettigede handelshindringer. Nasjonale myndigheter kan derfor gi regler som setter en høyere beskyttelse (eksempelvis høyere standarder for dokumentasjon av ikke CE-merkede byggevarer), forutsatt at disse standardene er nødvendig for å beskytte visse interesser. Selv om opprinnelseslandet pålegger mindre strenge krav eller ikke noe krav i det hele tatt betyr ikke det at dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer er uforenelig med EØS-avtalen. Dokumentasjonskravet for ikke CE-merkede byggevarer er vurdert som forenlig med EØS-avtalen.

Dersom et produkt til byggverk lovlig kan omsettes i annet EØS-land, skal produktet godtas omsatt i Norge uten ny prøving eller kontroll.

Det kan likevel kreves ytterligere produktdokumentasjon i tilfeller der det kan påvises forskjell mellom beskyttelsesnivåene i Norge og andre EØS-land. Krav om ytterligere produktdokumentasjon må være nødvendig og proporsjonalt, jf. EØS-avtalen artikkel 13.

Veiledning til første ledd

Bestemmelsen bekrefter at byggevarer som lovlig omsettes i de andre EØS-statene i utgangspunktet skal kunne omsettes i Norge. Dette forutsetter at dokumentasjonskravet i eksportstatene tilsvarer dokumentasjonskravet som gjelder i Norge.

Veiledning til annet ledd

Annet ledd gir direktoratet anledning til å kreve ytterligere produktdokumentasjon, herunder tilleggsprøver av byggevarers egenskaper dersom dokumentasjonskravet i andre EØS-land ikke holder mål i forhold til dokumentasjonskravet beskrevet i forskriften kapittel III.

For eksempel underlegges overtrykkshaller som produseres utenfor Norge, men som markedsføres i Norge, et krav om sertifisering av produsentens produksjonskontroll i fabrikk av et tredjepartsorgan, særlig med tanke på dukens vesentlige egenskaper. Dersom slik dokumentasjon skulle mangle, vil direktoratet kunne treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at overtrykkshaller bringes i overenstemmelse med forskriften. Tiltakene kan blant annet bestå i å pålegge vedkommende markedsdeltaker å skaffe seg tilstrekkelig teknisk dokumentasjon i form av sertifisering av

produksjonskontrollen i fabrikk. Direktoratet kan forby markedsføring av overtrykkshallene frem til korrekt dokumentasjon er fremskaffet.

Hvis direktoratet skal kreve ytterligere dokumentasjon av importprodukter, må dette være nødvendig og forholdsmessig. Kravet om ytterligere dokumentasjon skal ikke gå lengre enn det som er nødvendig for oppfyllelsen av forskriften. Med andre ord skal direktoratet ta hensyn til dokumentasjonen som er fremlagt og utelukkende kreve dokumentasjon som mangler, sammenlignet med det som kreves for byggevarer som produseres i Norge, og ikke mer.

Dersom Direktoratet for byggkvalitet krever ytterligere produktdokumentasjon for byggevarer som ikke er CE-merket og som er produsert utenfor Norge, skal direktoratet tydelig beskrive overfor markedsdeltakeren hva som kreves av dokumentasjon for at byggevaren skal kunne omsettes i Norge. Direktoratet skal også begrunne hvorfor ytterligere dokumentasjon er nødvendig og forholdsmessig.

Vedkommende markedsdeltaker har 20 virkedager til å komme med innsigelser mot direktoratets vurdering. Etter mottakelse av innsigelser har direktoratet 20 virkedager til å meddele vedtaket til både markedsdeltakeren og ESA (EFTAs overvåkningsorgan). I komplekse saker kan fristen forlenges med 20 virkedager. Hvis direktoratet velger å ikke treffe vedtak eller unnlater å underrette markedsdeltaker innen 20 virkedager (40 virkedager i komplekse saker), vil byggevaren anses for å være lovlig omsatt, med mindre byggevaren utgjør en alvorlig risiko for sikkerhet og helse ved normal eller rimelig forventet bruk. I dette tilfelle vil direktoratet kunne kreve midlertidig stans av omsetningen av byggevarene.

Direktoratet for byggkvalitet
dibk.no

